

Školitelský posudek na disertační práci **Lenky Kováčikové: Archaeozoology of the Neolithic of Bohemia**

Pokud mohu soudit jen ze své zkušenosti, je postavení interního školitele externě vedených disertačních prací téměř vždy více či méně formální. Avšak obvykle by byl školitel schopen do práce zasáhnout, kdyby byl býval o to požádán. To ale příliš neplatí pro případ kolegyně Kováčikové. Nevím, co bych dělal, kdybych měl pomoci, například při interpretaci rozdílných kohoutkových výšek poráženého skotu lidu s lineární a šňurovou keramikou. To ovšem znamená, že nejsem příliš kvalifikován ani pro vypracování školitelského posudku. Omezím se proto na dvě poznámky a jedno přání .

Jsem rád, že se archeozoologie na naší fakultě objevila. Nikdy to pravděpodobně nebude nosný (čti podstatnou část peněz přinášející) obor. Nicméně obohacuje nabídku katedry zoologie a odlišuje ji od ostatních přírodovědeckých fakult. A možná, že perspektivy jeho rozvoje podceňuji, nabízí se mu totiž spolupráce nejen s archeobotaniky a archeology ale i s některými experimentálně zaměřenými katedrami.

Kolegyně Kováčiková měla nepochybně ztíženou úlohu. Zahraniční školitel sice obvykle rozšiřuje studentovy obzory, přináší know-how i kontakty. Těžko však po něm žádat pochopení pro formální požadavky našeho vzdělávacího systému. A jsou zde navíc i národní specifika v přístupu ke vědecké práci jako takové. Kolegyně Kováčiková nicméně všechny nástrahy a překážky překonala, a navíc bez mé podstatné pomoci.

Mé přání se týká směřování budějovické archeozoologie. Vždy mě zajímala problematika „holocenní paleoekologie“, v níž hraje člověk přinejmenším významnou roli. A záviděl jsem archeobotanikům, kteří k jejímu studiu přispívají řadou poznatků získaných analýzou pylu, semen, spáleného dříví a dalších přírodnin. Archeozoologie oproti tomu pro mě představuje kohoutkové výšky a porážkový věk. To jsou zajisté významné údaje pro archeology, paleoekology však ze židlí nezvednou. Nedomnívám se, že by někdy mohla archeozoologie dosáhnout významu archeobotaniky. Nicméně zlepšení současného stavu by snad nereálné nebylo. Vidím dvě cesty. Prvou je určitě zapojení moderních metod, kde bych zvláště vyzdvihl použití stabilních izotopů, o které s autorka úspěšně pokusila. Tato metoda úžasným způsobem rozšířila naše znalosti o potravě (a následně i o prostředí) zvířat běžajících po zemském povrchu v blízké i vzdálené minulosti. Nemohu se ale zbavit dojmu, že určité možnosti skýtá také tradiční přístup. Pokud jsem pochopil, zájem archeologů se soustřeďuje především na velké kosti a tedy i velká zvířata. Předpokládám ale, že každá bílkovina byla našim předkům dobrá. Mám na mysli ryby, drobné savce a ptáky. Zdráhám se věřit, že by se v nálezech nevyskytovali a jistě by nám něco pověděli o prostředí ve kterém žili. Moc by mě potěšilo, kdyby kolegyně Kováčiková napřela v budoucnosti část své pozornosti i tímto směrem.

Závěrem již mohu jen konstatovat, že kolegyně Kováčiková vykonala množství práce, získala úctyhodný soubor poznatků, které se podařilo publikovat v pravidly požadovaných časopisech, což není pro archeology samozřejmé. Nemám proto pochybnosti o její úspěšné obhajobě.

Č.B. 8.9. 2011

Roman Fuchs

